

VALTIONEUVOSTON ASETUS VUODELTA 2025 MAKSETTAVASTA SOKERIJUURIKKAAN KULJETUSTUESTA

1. Yleistä

Sokerijuuriikkaan tuotannon kannattavuusedellytysten turvaamiseksi ja Suomen ainoan sokeritehtaan raaka-aineen saannin varmistamiseksi määräaikaista sokerijuuriikkaankuljetustukea on tarkoitus maksaa vielä vuodelta 2025.

Vuoden 2025 osalta on tarkoitus siirtyä tuen määräytymiseen tuen hakijan sokerintuotantoon vuoden 2025 pinta-alatukihaussa ilmoittaman viljelyalan ja sen perusteella määräytyvän sokerijuuriikkaan pinta-alaluokan perusteella kuljetusetäisyyden lisäksi. Jos valvonnassa, hallinnollisessa tarkastuksessa tai monitoroinnissa hyväksytty viljelyala on pinta-alatukihaussa ilmoitettua viljelyalaa pienempi, tuki maksettaisiin kuitenkin hyväksytyyn viljelyalan ja sen pohjalta määräytyvän pinta-alaluokan perusteella. Tukivuonna 2024 sokerijuuriikkaan kuljetustuki määräytyi tuen hakijan markkinointivuotta koskevan toimitussopimuksen Polsokerimäärän ja kuljetusmatkan perusteella.

Tuki olisi uudet tuen määräytymisperusteet huomioiden ja kuljetusmatkasta riippuen 103–284 euroa alkavaa pinta-alaluokan hehtaaria kohti. Vertailua edelliseen vuoteen ei välttämättä ole määräytymisperusteiden muuttuessa mielekäästä tehdä. Kuitenkin tukivuonna 2024 sokerijuuriikkaan kuljetustukea maksettiin kuljetusmatkasta riippuen 17,46–48,20 euroa tonnilta. Kokonaistukimäärä tarkoitukseen on noin 2,50 miljoonaa euroa, joka on sama kuin tukivuonna 2024. Vuonna 2025 sokerijuuriikkaan viljelyala oli noin 16 200 hehtaaria mikä on 1 800 ha hehtaaria suurempi kuin vuonna 2024. Sokerijuuriikkaan viljelijöitä oli vähän yli 700.

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoa valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksien Maaseutu ja energia -yksiköiltä, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä ja, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.:ltä, ProAgria Keskusten Liitto ry:ltä, ProAgria Svenska lantbruksällskapens Förbund rf:ltä sekä Sucros Oy:ltä. Lausuntopyyntö on ollut myös maa- ja metsätalousministeriön internet-sivuilla 05.12.2025-17.1.2026. Lausuntopalvelua ei ole käytetty tuensaajien rajatun määrän vuoksi. Valtiovarainministeriöllä, Ruokavirastolla ja ProAgria ry:llä ei ollut lausuttavaa asiassa. MTK ry ja SLC rf. totesivat yhteislausunnossaan, että tukea on perusteltu muistiossa sokerijuuriikkaan tuotannon kannattavuusedellytysten turvaamisella ja Suomen ainoan sokeritehtaan raaka-aineen varmistamisella. Viime vuodet ovat olleet taloudellisesti vaikeita sokerijuuriikkaan tuottajille. Rajujen hinta- ja kustannusmuutokset todetaan lausunnossa heikentävän kannattavuutta ja tuotannon ennakoitavuutta ja lisäävän epävarmuutta. Tuotantokustannukset ovat edelleen noin 30 % korkeammalla kuin Ukrainan sotaa edeltäneenä jaksona. Sokerin maailmanmarkkina- ja EU-hinnat ovat vuoden 2024 alun jälkeen olleet laskussa. Tämä lasku heijastuu sokerijuuriikkaasta maksettavaan hintaan. Kaikkia nykyisiä sokerijuuriikkaan tuotantoalueita tarvitaan kuljetusmatkasta riippumatta Säkylän raaka-ainehuollon varmistamiseen. Edelleen lausunnossa todetaan, että Suomessa on käytössä tilahintajärjestelmä, jossa teollisuus huolehtii juurikkaiden puhdistuksesta, kuormauksesta ja puhtaiden juurikkaiden rahdista 160 kilometriin asti vuonna 2025. Viljelijällä on vastuu huolehtia mm. tilan sisäisistä juurikkaiden kuljetuksista, auman- ja tiepohjien ja kääntöpaikkojen kunnostamisesta ja auman hoidosta multarahdin lisäksi. Näistä aiheutuu tietty kustannus kuljetusetäisyydestä riippumatta. Tämän pohjaosan päälle kuljetuksen omavastuu alkaa kasvaa 160 km ylöspäin käytännössä lineaarisesti. Yllä mainittujen syiden takia lausunnossa

todetaan olevan ensiarvoisen tärkeää, että sokerijuurikkaan kuljetustuki maksetaan täysimääräisenä ja sen maksuehdot sovitetaan yllä mainittuihin reunaehtoihin. Kuljetustuen on ulotuttava koko maahan tehtaasta etäimpänä sijaitsevat sopimustuottajat mukaan lukien. Lopuksi MTK ja SLC näkevät hyvänä, että de minimis -tuen tilakohtaista rajaa kolmen verovuoden aikana on nostettu 50 000 euroon. Nyt tuottajat saavat aiempaa tasapuolisemmin korvauksen aiheutuneista logistiikkakustannuksista.

Esitetyistä lausunnoista ei aiheutunut muutostarpeita lausunnolla olleeseen asetusluonnokseen.

Toimivalta valtioneuvostolle on asiassa osoitettu maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 7 §:n 1 momentissa ja 15 §:n 3 momentissa. Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen vuodelta 2025 maksettavasta sokerijuurikkaan kuljetustuesta

2. Yksityiskohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala. Tuki maksettaisiin maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 6 §:n 3 kohdassa tarkoitettuna muuna kansallisena tukena.

2 § Tuen määräytyminen. Tuki myönnettäisiin tuen hakijalle, joka on viljellyt sokerijuurikasta kasvukaudella 2025. Tuki määräytyisi markkinointivuotta 2025/2026 koskevan sokerijuurikkaan pinta-alaluokan alkavan hehtaarimäärän ja kuljetusmatkan perusteella liitteen 1 mukaisesti. Kuljetusmatka olisi sokerijuurikkaan eri toimituspaikkojen keskimääräinen kuljetusetäisyys tehtaalle lyhintä liikennöitävissä olevaa tiereittiä pitkin. Tuen hakijan pinta-alaluokan alkava hehtaarimäärä saataisiin liitteen 1 mukaisesti lasketusti sen sokerintuotantoon käytetyn sokerijuurikasalan perusteella, joka on ollut hakijan hallinnassa viimeistään vuoden 2025 viimeisenä tukihakupäivänä ja vähintään 2 päivään lokakuuta 2025 asti täysinä alkavina hehtaareina laskettuna. Jos valvonnassa, hallinnollisessa tarkastuksessa tai monitoroinnissa hyväksytty viljelyala on ollut tätä pienempi, pinta-alaluokka määräytyisi hyväksytyn viljelyalan perusteella.

3 § Tuen myöntäminen ja maksaminen. Tuki maksettaisiin maatalousalan vähämerkityksisenä ns. de minimis -tukena (Komission asetus (EU) N:o 1408/2013). Asetuksen mukaan vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa tuensaajakohtaisesti ylittää 3 artiklan 2 kohdan mukaista määrää kolmen vuoden ajanjakson aikana. Tähän määrään luetaan kaikki hakijalle vuoden jaksolla myönnetty maatalousalan vähämerkityksiset tuet. Lisäksi rajoitteena on, että kaikkien tuen hakijalle kolmen vuoden jaksolla myönnettyjen vähämerkityksisten tukien yhteismäärä ei saa ylittää komission asetuk-sen (EU) N:o 2023/2831 3 artiklan 2 kohdan mukaista 300 000 euron enimmäismäärää.

4 § Voimaantulo. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 11 päivänä helmikuuta 2026.

Liite 1 SOKERIJUURIKKAAN KULJETUSTUEN MÄÄRÄ. Sokerijuurikkaan kuljetustukea ehdotetaan maksettavaksi kuljetusmatkasta riippuen 103—284 euroa pinta-alaluokan alkavaa hehtaaria kohti. Tuki olisi kuljetusmatkan mukaan nouseva 280 kilometriin saakka. Jos yhteen hakemukseen liittyisi useampia erillisiä toimitussopimuksia eri etäisyyksillä tehtaasta, käytettäisiin sopimusmäärällä painotettua keskimääräistä kilometrimäärää kilometriluokan määräytymiseksi.

Taloudelliset vaikutukset

Valtion talousarvion momentilla 30.20.40 (maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki) on vuonna 2025 osoitettu varat yhteensä 350,00 miljoonan euron suuruiseen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen. Määrärahasta 4,00 miljoonaa euroa on varattu tukien täytäntöönpanoon liittyvien, ennakoidun tukimenekin ylittävien, tukien ja tukitasojen muutostarpeisiin. Lisäksi käytössä on vuodelta 2024 siirtynyttä momentin määrärahaa. Sokerijuurikkaan kuljetustukeen vuodelta 2025 arvioidaan tarvittavan 2,50 miljoonaa euroa. Määräraha on otettu huomioon maa- ja

puutarhatalouden kansallisen tuen momentin jakoehdotusta laadittaessa. Muut momentilta 30.20.40 rahoitettavat kohteet huomioon ottaen määrärahan arvioidaan riittävän ehdotettuun tarkoitukseen.